

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 45. WESSELÉNYI és SZELÉNYI nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt. Félévre 2-50 frt. Negyedévre 1-25 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Panamás hírek.

Néhány nap óta sikkasztásról, panamáról beszélnek városunkban mindenfelé. Súlyos vádak hangzanak Miskolcz város második aljegyzője: *Pánczél* Béla ellen, a ki állásáról lemondott, azután városunkból nyomtalanul eltűnt.

A közönség, mint mindig, ugy ez alkalommal is találgatni kezdte az eltűnés okát. Mesés híreket hoztak forgalomba. Beszélték, hogy árva-pénzeket s egyéb hivatalos pénzeket sikkasztott.

Mikor mi ezeket a híreket meghallottuk, egész lelkünkben megdöbentünk. Hogyan? Hát Miskolcz városa is belekerül azoknak a városoknak sorába, a honnan *Krivány* Jánosok és *Tóth* Benők kerültek ki. Városunk jó hírre szent előttünk. Ámde hírlapírói szent kötelességünk az is, hogy a közönséget minden irányban tájékoztassuk és felvilágosítsuk. Szorongó érzelmek között mentünk a városházához, hogy ott hiteles forrásból biztos információkat szerezzünk; miután lapunknak az az álláspontja, hogy senkit ok nélkül vádolni, pelengérré állítani nem szabad, de másrésről, ha csakugyan szabálytalanságok és bűnök merülnek föl, azokat — tekintet nélkül a személyre — eltítkolni, eltusolni szintén nem szabad.

Az ügyre vonatkozólag illetékes forrásból arról értesülünk, hogy *Pánczél* Béla, mint városi aljegyző hivatalos minőségében semmiféle sikkasztást nem követett el. Az ő kezén egy krajczár hivatalos pénz nem fordult meg s így nem is sikkasztathott. A lármára és mende-mondára az adott okot, hogy ő, mint a Máhr-örökösök részére kirendelt gyám, 205 forinttal nem tudott beszámolni, miért is a gyámhatóság a hiányzó 205 forint erejéig ellene végrehajtást vezetett. Lefoglalt ingóságainak értékéből azonban a hiányzó összeg bőven fedezve lett. Ebből tehát világosan látható, hogy itt hivatalos pénzek elsikkasztásáról szó sincs; mert ő nem városi tisztviselői minőségben, hanem mint magán gyám követte el azt a szabálytalanságot, hogy a mások pénzével

annak idejében nem tudott elszámolni. Szó sincs róla, hogy ez is hiba; hiba még akkor is, ha ebből — mint a jelen esetben — senkinek semmi káránincs; kétszeres hiba, ha olyan egyén követi el, a ki egyszersmind közhivatalnok. De még sem olyan súlyos hiba, hogy e miatt a vizsgálatnak szigorú mértékét alkalmazhatták volna.

Igy fogták föl ezt az ügyet a városnál. Ennek a jele az, hogy a hatóság *Pánczél* Béla lemondását elfogadta, őt magát pedig futni engedte. Ha súlyos vádak és megtorlásra méltó bűnök merültek volna fel az ő hivatalos működésében, bizonyára nem engedték volna, hogy eltávozzék.

Maga az a tény, hogy állásáról lemondott és városunkból eltűnt, nagy mértékben felhívja ellene a kritikát s okot szolgáltat mindentéle találgatásokra. Mi a szerzett információk után azt hisszük, hogy ő csak azért távozott el, mert nem volt képes elviselni azt a megalázó érzést, hogy egy kielégíteni nem tudott követelés miatt pirulni kénytelen. Érzékeny lelke fölháborodott erre a gondolatra. Nem akarta hallani a kárörvendő közönség kárhóztató kritikáját. Hát inkább elment.

Ebből az esetből azonban egy tanulságos következtetést kell levonnunk. Ha egy közhivatalnok más pénzéhez nyúl, arra vagy a bűnre való hajlandóság, vagy a kényszerűség vezetheti. *Pánczél* Béla szolid életű, pontos és szorgalmas tisztviselő volt s ha mégis hibát követett el, annak okát egyedül a megélhetési kényszerűségben kell keresnünk.

Egy városi aljegyzőnek s egyáltalában egy hivatalnoknak állásához megfelelő fizetést kell adni, hogy föl legyen mentve a megélhetés gondjainak terhe alól. Nos, hát kérdezzük, hogy hétszáz forint évi fizetésből egy városi aljegyző, családos ember, társadalmi állásához képest csak a legszerényebben is megélhet-e Miskolczon? . . . Mi erre határozott nimmal felelünk s ebben a feleletben benne van a megélhetés kényszere, mely a tévedés útjára kergeti az embert, legyen az különben lélekben

tiszta és nemes. A mi véleményünk az, hogy munkát kell adni a hivatalnoknak annyit, a mennyit csak elbir, de tisztességes fizetést is, hogy megélhessen belőle.

Ezt vegyék figyelembe azok, a kik oly hirtelen követ dobálnak az emberek fejére.

(--t)

Városi képviselőválasztás előtt.

Még jó idő választ el bennünket a városi képviselőválasztásra kitűzendő határnaptól, de azért már is helyénvalónak tartjuk, hogy a választással szemben gondolkodási anyagul bizonyos kérdéseket vessünk fel, melyeknek döntő súlylyal kell érvényesülni a küszöbön álló választással szemben.

E sorok írója soha nem volt képviselője az osztály-érdekeknek. Mindig a demokratikus értelemben vett igazi liberális felfogás irányította véleményét s mint ilyen, inliberálisnak s a vagyonturalom politikailag vett jogtalanul érvényesülését látta a virilisi intézményben.

Abban az időben, mikor a virilizmust törvénybe iktatták, nagy szellemi háboru folyt a törvényhozás termében a virilisi intézmény létrehozása fölött. Az igaz liberálisok ellene voltak ennek az intézménynek, mert benne nem a szellemi és tisztult erkölcsi felfogás diadalát látták, hanem a vagyonnak politikai értelemben vett jogtalan érvényesülését.

Ámde a kor még fellábal a nemesesség és jobbagység korszakának fundamentumán áll s így mi sem volt természetesebb, mint az, hogy a nemesi korszak szelleme, a mely jórésztben a vagyoni kiváltságon nyugodott, a virilisi intézményben tért követelt magának.

Ezen intézmény azonban az új korszak szellemével szemben gát, melyet az igazi liberális felfogás ereje le fog dönteni és helyére építi a jogegyenlőség eszméjének templomát, melyben a politika nevében minden ember egyforma jussal fog imádkozni járni.

A küszöbön álló városi képviselőválasztással szemben tehát a mi állás-

Fegyházban kötött harisnyák, női és gyermek fekete és színes Fil de cos harisnyák és napernyők a legnagyobb választékokban kaphatók

4-10

GARAI JÓZSEF-nél Miskolcz, Széchenyi-u. 123.

pontunk ez: gazdag és szegény, gazda és iparos a jogegyenlőség elvének uralmával nyerjen a választó urna előtt érvényesülést.

Az a kor lejárt magát, hogy a városi képviselői állás egyének hiúságának kultusza legyen. A képviselőtestületben annak az embernek van helye, a ki a város közsorsa iránt melegen érdeklődik s a diszt, melyet a nép bizalma e téren nyújt, nem ünnepi palástnak, vagy a magán érdek kielégítésére szolgáló hasznos eszköznek és utnak, hanem a közérdek igazi szolgálatának tekinti.

Jogegyenlőség szempontjából pedig döntő elvnek azt kell tekinteni, hogy a virilisi intézmény által úgy is képviselve van a birtokos osztály, tehát a választott képviselők táborát egyrészt intelligencia, másrészt a szocialisztikus eszméknek nemes és tiszta felfogása töltse be.

Nem szeretnénk, hogy a szocialisztikus szónak használása és alkalmazása bármily irányban is félreértésre szolgálhasson alkalmat.

Mikor mi úgy állítjuk fel a kérdést, hogy a választásnál a szocializmus tisztult felfogásának is érvényesülni kell, ez alatt azt értjük, hogy a képviselőtestületben a maga száma és erkölcsi súlya arányában a társadalom legszegényebb rétegének is érvényesülni kell, mert csakis ilyen népképviselő az, melyben a kiváltságos osztályérdektől ment igazi akarat nyer tiszta kifejezést.

Annak idején, mikor közelebb leszünk a választási küzdelemhez, egész erővel fogunk odahatni, hogy sem nem osztály, se nem klikk, hanem a nép igazi tisztult felfogása jusson a választásnál dialra.

— **Iparos segédek és munkások adómentessége.** Teljes czélt érték a kereskedelmi és iparkamarák az ipari munkások adómentessége és az önálló iparosok adó fizetési szavatosságának mellőzése ügyében. A napokban érkezett a miskolczi kamarához a kereskedelmiügyi miniszter leirata, mely mellett, utalással a már közzétett engedélyekre, megküldi a pénzügyminiszternek a darabszámra dolgozó segédek és segédmunkások kereseti adója tárgyában kiadott körrendeletét.

Ebben az újabb körrendeletben egyfelől fölmentetnek a kereseti adó alól mindazon darabszámra dolgozó munkások, kiknek napi keresete a lakhelyükön szokásos közönséges napszámot felül nem haladja, másfelől pedig a többi darabszámra dolgozó segédek és segédmunkások I. osztályu kereseti adójának szavatossága alól a munkaadók mentesítettnek s az adónak közvetlenül az illető munkásoktól leendő behajtása rendeltetik el.

Maga az erre vonatkozó 1899. évi 23286. számú pénzügyminiszteri körrendelet így szól:

A gyárakban és iparosműhelyekben alkalmazott egyének adójának kivetése és beszedése tárgyában mult évi október hó 27-én 76785 alatt kiadott és a „Pénzügyi Közlöny“ 1898. évi 28-ik számában közzétett körrendeletemet következőleg egészítem ki, illetve módosítom:

A darabszámra dolgozó segédek és segédmunkások I. oszt. kereseti adójának szavatossága alól a munkaadókat felmentem, és elrendelem, hogy ezek a munkások, a mennyiben az alábbiak értelmében adókötelesek volnának, önállóan adóztassanak meg, a kivett adó pedig közvetlenül tőlük szedessék be.

A napszámok adómentességéről szóló 1883. évi X. törv. cz. a darabszámra dolgozó munkásokra nézve is alkalmazandó lévén, elrendelem, hogy a gyárak és iparos műhelyek tulajdonosai által alkalmazottjaiktól beszolgáltatandó névjegyzék alapján csak azok a darabszámra dolgozó segédek és segédmunkások adóztassanak meg, a kiknek átlagos napi keresete a lakhelyükön szokásos közönséges napszámot felül haladja. Ennek a körülménynek elbírására az

1883. évi X. t. cz. 4. §-a értelmében községekben a községi elöljáró, városokban pedig a polgármester lévén hivatva, e feladatukra a névjegyzéknek az adókivetés czéljából való kiadása alkalmával az I. oszt. kereseti adó kivetésére illetékes közegek a kir. pénzügyigazgatóság által különösen is figyelemzetelendőek.

Meghagyom az igazgatóságnak, hogy a mennyiben a gyárakban és iparos műhelyekben alkalmazott egyének adójának kivetése a folyó évre már megtörtént, a darabszámra dolgozó segédek és segédmunkások megadóztatása tekintetében az adókivetési munkálatoknak e rendeletem értelmében leendő helyesbítése iránt haladéktalanul intézkedjek.

Ujabb milliók.

Milyen kimondhatatlan öröm fogta el az emberek lelkületét, mikor a muszka czár világgá bocsátotta lefegyverzési eszméjét. A megelégedés valóságos mómora tört ki azon gondolatra, hogy a világ egy lépéssel ismét haladt, hogy ezután a nemzetek is nem karddal, nem vérrel fogják elvégezni az oly ügyeket, melyeket az egyes ember, ha az vele történik meg esetleg, a bíróság döntése alá bocsát.

S volt is ok erre a nagy lelkesedésre. A legnagyobb idealista is meghajtotta ez eszme előtt zászlóját, hisz a nemzetek katonasága azontul csak a nemzetközi bíróság végrehajtó közegét: végrehajtóját fogja képezni!

Kevés idő mult el átlag a propozíció előterjesztése óta, de ez a kevés idő annál nagyobb csalódást hozott. A mily mértékben pártolták mint elvet, eszmét, ép oly könnyen lett illuzóriszá a kivétel eshetősége. S szó a mi szó, a megtörtént békekonferencia csak azt eredményezte, hogy a kongresszusok száma szaporodott egygyel. Mert alig, hogy elterjedt a lefegyverzés eszméje, annál inkább, annál nagyobb mértékben történt a haderő-szaporítás, a hadlétszám felemelése, új fegyverek és ágyuk feltalálása és beszerzése, a többi nemzetek között, első sorban a — czári birodalomban! Mintha csak egy eredeti hittel akart volna szolgálni a muszka czár a világsajtónak!

Senki sem vette komolyan, most se veszik komolyan, legfeljebb — a mint fentebb is

TÁRCZA.

Egy szál virág ...

— I. ... hoz. —

Egy szál virág kis kezedből
Volt az első bizalom,
Hogy szívemre hat varázsa
Nem hittem még akkoron.

Oh, ki hitte volna akkor
A mit én most érzek,
Hogy megáldom egykoron még
Azt a kedves kis kezét.

Hogy e kis kéz oly hatalmas,
Oh ki hitte volna azt?
Megérintó szívemet és
Visszahozta a tavaszt.

Félve kérdelem: tán csak álom?
Oh hiszen az nem lehet,
Hogy még egyszer boldog legyen,
Aki annyit szenvedett!...

Bizni kezdek, hinni kezdek...
Főlhajnalott a remény:
S muló éj árnyaként tűn el
A kétely a szív egén.

Castus.

A nihilisták közt.

— Borzalmas história. —

Mult, vasárnapon, ebéd után a pamlagra heveredve egy kéziratot futottam keresztül, midőn észreveszem, hogy rövidre van bíz az szabva, nem kerül ki belőle egy egész tárczára való. Irni kell tehát hozzá! Igen, am, de mit? A mint a vázlat terve fölött töprengtem, eszembe jutott Kennan, az amerikai hírlapíró, ki bejárta Szibériát s tapasztalatait egy érdekes könyvben írta le. Talán csak nem kaszált le Kennan ur mindent előlünk, maradhatott ott még néhány érdekes, észre nem vett fűszál. Elmegyek szerencsét próbálni, talán talállok ott még új dolgot.

A földrajzot középiskolás koromban tudtam, mint a vízfolyás, legalább mindig jó kalkuláció volt belőle s így hamar kikerestem Szt. Pétervárt, melyet szintén megakartam nézni, aztán a hozzá való legrövidebb utat fundáltam ki, majd elővettem a vasuti menetrendet, s kikalkuláltam a szükséges összeget. Csak ekkor bökkentem ám meg istenigazában. Honnan veszem a tömerdek pénzt? Ezen az akadályon is segítettem valahogyan, 30% os államkölcsönt eszközölve egy könyörületes felebarátomnál.

Az utlevéllel zsebemben, a legközelebb induló vonatra ültem s megkezdtem a tanulmányutamat. Miután az orosz határnál uti táskámat alaposan megvizsgálták és semmi gyanusat nem találtak benne, engedélyt kaptam a továbbutazásra. A legközelebbi állomásnál egy nagy üveg vutkit vettem s egy olyan harmadik osztályu kocsi kerestem ki, melyben legtöbb despotikus kinézésű ember ült. Ezek bizonyára nihilisták lesznek. Szóba allok velök s erősen itatom az atyafiakat, hogy közlékenyek legyenek. De fájdalom, egészen Szent-Pétervárig nem tudtam nyelvöket megoldani, nem lehetett a komor, hallgatag férfiakból semmi érdekeset kicsikarni. A nihilista nem közlékeny.

Reggel érkeztem meg a fővárosba. Hogy itt a nihilistákat tanulmányozhassam, estefelé rongyos ruhában, félregázolt lyukas csizmákban, bezuozott rossz kalappal jarkáltam a külváros szük utczaiban s alkalmas csapadék után kutattam. Végre egy sötét elhagyott utczába kerültem és itt egy földalatti lebuji czégtabláján három hófehér galambot láttam kipingálva, alattok e fölirattal: „Legyetek szelidek, mint a galambok.“

Na, ide bizonyára nihilisták járnak tanácskozni. Csakugyan nem is csalódtam. Egy kapualjba meghúzódva láttam, a mint

mondtuk — arra szolgált, hogy ezután még inkább fejlesszék a hadügyet.

Ezt fogjuk mi magyarok is megsínyleni! A megalakulás óta a Széll kormányhoz igen közel álló és jól értesültsége miatt felhivatalosnak tekinthető „Budapesti Napló“ egyik legközelebbi számában mintegy bevezetésül és előkészület gyanánt *elég tendenciózusan* már közli, hogy az ez idei delegációban a hadügyminiszter igaz, hogy 3 évi budget évre terjedőleg, — de mindamellett elég tekintélyes — *csekély nyolczvan milliócska* körüli hadügyi költségemelését fog kérni. Hét milliót a tiszti fizetések javítására, huszonkét milliót a tábortüzérség új felszerelésére és 50 milliót a hadi tengerészet céljaira.

Ime tehát ebben az újabb milliókban kulinál majd az a lefegyverkezési eszme!

A hadügyi költségek ilyen újabb rettenetes felemelésébe a delegáció magyar része nem mehet bele. A Széll-kormány, mely a magyar érdekek hathatós támogatójaként mutatkozott be és bizonyult eddig, a maga részéről sem pártolhatja ezt a túlkövetelést teljes felszámításában.

A tiszti fizetések javítására szánt hét millió kétségtelenül nagyobb vita nélkül megy majd keresztül; de ha a tisztek fizetését emelik, elengedhetlenül szükséges, hogy a magyar hivatalnokvilág, a tisztviselők fizetésének javítása is keresztülvitessék, mert ezeknek fizetése nemcsak átlag, hanem nagyobb részében rosszabbul áll a tisztek fizetésénél. A másik ellenében, junktim mellett, bizonyosan keresztülvitetik.

A lefegyverkezési eszme voltát azonban legnevetesegebbé a második tétel teszi. A tüzérség ágyuinak új felszerelése, huszonkét millió! Csodálatos egy dolog, hogy a míg pl. a népoktatás vagy más társadalmi intézmény a pénzbeli eszközök hiányára való hivatkozással alig tud egy lépést is haladni, addig a hadseregben évről évre viszik keresztül a legnagyobb és legújabb reformokat milliók és milliók árán. Mintha bizony a nemzeti lét erősödéséhez a hadsereg volna az egyedüli eszköz. Ha más téren orvosolva volnának a hiányok és ha mindenben elérjük volna a tökéletesedés útján haladó leg-szükségesebb reformokat, senki se szólhatna az ellen, hogy no most már a hadsereget is fejlesszük! A míg azonban a főczél csak az,

hogy a legújabb ágyukat és más katonai dolgokat tökéletesítsük és szerezzük be és a míg minden egyéb létezésünkhöz kötött tényezők a pénzhiányt sanylik, addig nem kérhetők újabb és újabb milliók anélkül, hogy össze ne vesszen bennünk a magyar érzés az ilyen reformokkal. A mi tüzérségünk eléggé fel van szerelve s hogy most megint huszonkét millió árán reformáljunk, csak azért, hogy egy pár év múlva újabb milliókat költsünk az akkori újabb reformokra, arra semmi szükségünk sincs akkor, mikor sok olyan dolgunk van, mely bizony elengedhetlenné teszi a reformot már most.

A haditengerészet ötven milliója nevezett felhivatalos lap szerint azért volna okvetlenül szükséges, mert gazdasági érdekeink kívánják, mert hadi tengerészetünk mostani állapotában aligha volna képes megfelelni annak a feladatnak, melyet termékeink, kereskedelmünk számára teremtendő új piacok létesítése involvál.

Most tehát végre kibújt a szeg a zsákból! Most tehát érthetővé válik, miért adott oly kiterő választ a miniszterelnök a chinai kérdésben annak idején előterjesztett interpellációra! Vagyis — magyarán mondván — mégis elmegyünk Chinába! Mert hol is lehetne vagy hol is akarhatnának új piacot teremteni iparunknak, kereskedelmünknek — a mi pedig *igazán nincs*. Mert ha volna, ugy nem szorulnának rá Ausztria termékeire, de mert épen nincs, azért kell elmenünk Chinába! Micsoda nagyszerű logika az ilyen! A helyett, hogy a magunk számára akarnánk ipart teremteni, a helyett, hogy utját állanók annak, hogy az osztrák ipar a mi bőrünkre mindinkább felvirágozzon, elő akarjuk segíteni még jobban az osztrák ipart! Más ország, mely már sokkal tovább tart, mint mi, melynek megvan az alapja, a mire bazirozhat, megtehet ilyen kirándulást, de mi magyarok, kiknek még a magunk számára sincs iparunk, annál kevésbé China számára nem! Azt az 50 milliót sokkal jobb helyre is elkölthetjük, mint egy ilyen milliókba kerülő kirándulás előkészületeire. Hisz annyi sok tenni valónk, javítani valónk van nekünk idehaza is, hogy semmi szükségünk sincs arra, hogy Ausztria kedvéért hozzuk meg azt az áldozatot!

Bárhol igyekeznek is előkészíteni a talajt az a lap tendenciózus cikkével, azt

hiszszük, hogy a delegáció magyar része nem fog belemenni — mert a magyar érdekek szemeltartása mellett nem is mehet bele — a hadügyi költségek ilyen felemelésébe. Széll Kálmán és kormánya, meg a szabadelvű párt új része némi garanciát foglal magában ennek a kilátására. Vaj' nem csalódunk-e?!

Dévényi Miklós.

Észrevételek

a Biró Lajos ur szabályára.

Abból a szabályból, melyet Biró Lajos ur az összetett mássalhangzók helyesen írására a „Szabadság“ május 13-iki számában említ, senki sem fogja megtanulni az összetett mássalhangzók helyes írását. Ő ugyanis azt mondja, hogy „a kétjegyű mássalhangzók kettőzése két esetben fordul elő“. „Képzés és ragozás által keletkezhetnek hangkettőzések.“

Erre az a megjegyzésem, hogy harmadik eset is van. Ezt a harmadik esetet mutatják példái is. Előfordul ugyanis az összetett mássalhangzók kettőzése *tőszókban* is. Ilyenek: *messze, vissza, fattyú, hattyú, faggyú, asszony, vessző*. Ezek mind az ő példái, de nem képzett szók, hanem tőszók. Ezekben helyesen írta a kettőzött összetett mássalhangzókat úgy, hogy az összetett betű első részét írta kétszer, a második részét egyszer. Már a betűszedő ellene mondott a Biró ur szabályának akkor, midőn a faggyu szót a sor végén megszakítás miatt két gy-vel szedte.

A felállított szabály tehát nem helyes, mert az, mint már ma az elemi osztályokban helyesen tanítják, következő: „Ha az összetett mássalhangzók kettőztetve fordulnak elő valamely tőszóban, a magyar tudományos akadémiának ma még érvényben levő szabálya szerint*) az összetett betűnek csak az első jegyét írjuk kétszer, a másodikat csak egyszer. P. o. asszony, hattyú, faggyú. Ha azonban a kettőztetés ragozás útján állott elő, vagy úgy, hogy az összetett szó második része ugyanazon összetett betűn kezdődik, melyen az első végződött; akkor

*) Ez nem egészen észszerű, de így van. P. J.

egymásután, hosszabb-rövidebb időközökben, óvatosan körültekintve, torzonborz bajszu, nagy szakállu, elhagyatott külsejű alakok suhannak a három fehér galambhoz címzett korcsmába. Épen tizenkettőt olvastam meg.

Egy ideig vártam, aztán magam is a társaság után sompolyogtam. Az ajtóban undorító pálinkaszagot éreztem s félelmemben már visszatérésre gondoltam, midőn onnan alulról egy rekedt hang kiáltja felém a „ki az?“-t. Jó barát felelém s egyuttal most már szilárd léptekkel haladtam le a huszonnégy lépcsőn, mikor az ajtónálló őrködő karonfogott és egy hosszú, sötét folyosón keresztül, pislogó lámpással kísértetiesen megvilágított nyirkos, füstös földalatti helyiségbe vezetett.

A jelenlevők felugrának, egyik-másik a forgó-pisztolyt vagy tört vonja ki övéből, míg az ő a főnökhöz, egy rendkívül szép arczvonásu, élénk, fekete szemű, magas termetű nőhöz vezetett.

— Perevszka Zsófia, egy kémet hoztam, szól az ő.

A szép asszony merően tekintett reám, mintha szívem legmélyébe akarna látni, majd komoly hangon így beszélt: Kémeim már délelőtt értesítettek, hogy ez az ur ma reggel érkezett Magyarországból, tanulmá-

nyozni Szibériába száműzött társaink viszonyait. Ti meg nem tudjátok, hogy a rendőrség az éjjel elfogta Bombajeff Pétert, kémikusunkat. Ez az ur fogja őt helyettesíteni. Ne bántsátok tehát, ő a mi emberünk!

Hangos „vivát“ fogadta a szép főnöknő beszédét, majd a piszkos alakok helyeikből felugrálva, siettek testvéri csókjaikkal elhalmozva, társul fogadni. Ezek a testvéri csók, tekintve a csókadóknak szörnyen tuskés, ajkcsiklándozó bajuszát, sehgy sem izlettek.

— És most jöjjön velem, uram. Egyelőre nem eresztjük Szibériába. Ön fogja a szükséges dynamitot készíteni hetedik számú raktárunk részére, honnan ellátjuk külföldi ügyfeleinket is.

Hideg verejték gyöngyözött le arczomon, megrettentem lelkem mélyéig. Én, a ki eddig tanítással kerestem sanyaru kenyeremet, a ki embértársaim javán fáradoztam, most halálhozó bombákat gyártsak, ártatlan emberek pusztítására nyujtsak segédkezet? Nem, ezt nem tehetem!

Perevszka Zsófia hidegen várta szavainak hatását s a mint újra rámveté nagy, beszédes szeméit, a mint megfogá kezemet, nem tudtam ellenállni, akaratlanul mentem a szép asszonnyal. A dolgozó helyiségbe értünk. Lombikok, retorták, kémlelőcső-állványok heverték szanaszét egy nagy asztalon.

A fal mentén több üvegszekrényben a modern chemiai készülékek voltak szép rendben elhelyezve; egy mellékhelyiségben meg több hektoliter viztisza glycerint láttam kosarakba font üvegekben. Ebből az édes folyadékából készül a borzasztó dynamit. Majd a töbi szükséges anyagot néztük meg, a félig kész és töltött bombákat, meg más efféle hajmeresztő, gyilkos szerszámokat.

Megnéztem a készlet jegyzékét, kiszámítottam, hogy hány kgr. nitroglycerint nyervehetek a raktáron levő anyagból, tájékoztam magamat a laboratorium szükségleteiről, szóval szakmamba mélyedtem.

Perevszka Zsófia látható meglepéssel szemlélt munkásságomat, majd vállaimra téve két kezét, így beszélt hozzám:

— Ne feledje uram, hogy ön egy szent ügynek áll szolgálatában, melyet nem szabad elárulni! Nekünk most válnunk kell, de — tévé hozzá lágyabban — megengedem, hogy homlokomat testvéreileg megcsókolja.

Örömtől reszketően tártam ki karjaimat, hogy a tündért átöllejem, midőn egy ismerős, enyelgő hang, nővéremé, susogja fülembe:

— Vigyázz, a sok ebédutáni alvástól egészen elhizol s nem kapsz majd feleséget.

Corvinus.

az összetett betűket egészen ki kell írunk. P. o. teszszük, öcsese, hölgygyel, báránnyelv. Egészen kiírjuk az összetett mássalhangzókat a tőszókban is akkor, ha azokat leíráskor a sor végén éppen ott kell magzaitanunk, a hol a kettőzött mássalhangzó van. P. o. ősz-sze, vesz-szö, faty-tyü."

Igy írtam én ezt meg 1888-ban megjelent Magyar mondattanom 58-ik lapján.

Mint hogy minden jó akaratot szeretek méltányolni, méltánylom a Biró Lajos urét is. Ezen méltánylás vezérel arra, hogy röviden megemlítsen, hogy a szók képzése utján előállott kettőzötetés alkalmával is egészen kiírjuk az összetett mássalhangzó mindkét jegyét. Az összetétel ugyanis egyik módja a szóképzésnek. Erre szolgál például a *báránnyelv, aggygyuladás* észszerű szó.

Azok kedvéért, kik mostanában nyelvtani dolgokkal nem foglalkoznak, nem látom fölöslegesnek megemlíteni, hogy a szóképzés és ragozás közt az a különbség, hogy képzés utján valamely szóból más szót képezünk. P. o. jó—jószág, haza—hazafi, nagy—nagyon, erdő—erdős, szem—szemes—szemtelen. Ellenben ragozás által nem képezünk más szót, hanem a szót alkalmassá teszszük arra, hogy a mondatba a nyelv törvényei szerint illeszthessük azt be. P. o. Az embernek két keze van. Tőszó az, mely más szótól nem származik. P. o. fő, tű, szó, vas, ember, nyel, ír, hal, hall, stb.

Engedelmet kérek, hogy ezen kiigazítást nem hallgattam el. Nem szeretném, ha egyeseket ferde szabályokkal megingatnának az iskolánkban megszerzett tudományukban. Biró Lajos urat, egész tisztelettel kérem, hogy oktatását legyen szives folytatni. Igérem, hogy addig, míg a mostanihoz hasonló hibát nem követ el, nem szólok a dolgába.

Porcs János.

Sztrájk a diósgyőri vasgyárban.

Szombattól kezdve a vasgyár hengerdebéli váltó-és kovácsmühelybeli munkásai. — szám szerint, mintegy 500—600 ember — beszüntették a munkát. Fizetés javításra irányuló sztrájk ütött ki. Hétfőn délután terjedt el a hír városunkban, mikor már látni lehetett az ünnepelő ruhába öltözött munkás csapatokat az utcákon haladva, a mint hangos szóval beszélgetik meg a teendőket, hányják-vetik meg a sorsukat.

A diósgyőri vasgyárban érdemleges és külsejében is észrevehető nagyobb sztrájk még elő nem fordult. Nem tudjuk tehát teljesen tisztára megállapítani a magunk részéről a hallottak után azon okokat, melyek ezt a forrongást előidézhették. Mert azt nem hihetjük, hogy az a munkás ember, ki két keze munkája után csaknem egyik naptól, vagy mondjuk, héttől a másikig él el, kitegye magát és családját a bizonytalanságnak, az éhezésnek, nyomorgásnak a mai világban, hol ezren várják azt, hogy százan elhagyják helyüket. Mindenesetre valami fontosabb és okvetlenül orvoslásra váró ok működött közre, mert itt még azt sem lehet ellenérvül felhozni, hogy a szociálisták keze működik.

A mint mi értesültünk, a sztrájk oka egy részben a túlhaltott szigorúságban, másrészt pedig a bérleszállításban leledzik több apróbb bajon kívül. A mily értesüléseket mi szerezhetünk ez ügyben, azok alapján úgy ítéljük meg a dolgokat, hogy a munkásoknak nem minden tekintetben *nincs* igazuk, a mennyiben azt is figyelembe vettük — a mint azt nem munkások is mondták — hogy kevés a munka, nem dolgoztatnak annyit, nincs különóra, most is a régi bér járja s végre, hogy miután ez az üzem úgy is deficizettel jár az államra, indokolt az esetleges bérleszállítás. A munkások igen megszívlelendő panaszokkal állnak elő és egyik-másik kifakadása — nem tarthatván a natura kizártnak a tényleges-

ségét — igen is szomorú állapotokat enged sejtetni, valóságos abszolutizmust! Ha így állnak a dolgok, úgy senki se csodálkozzék aztán, ha azok is átpártolnak az elégedetlenek szociálistának titulált csoportjába! Bővebb és alaposabb információk hiányában nem mondjuk ki a végső szentenciát, de hogy történt valami, azt kétségtelenné látszanak tenni a munkások alább részletezett elbeszélései is.

A hétfői esti órákban elterjedt sztrájk-híre az ügy tanulmányozása végett ki akartam menni a vasgyárba. Mint hogy a munkások már ép hazafelé jöttek, előálltam e szándéktól s tőlük informáltattam magam. Megállítottam egy csoportot, s megkérdeztem őket a sztrájk okáról. Gyanakvólag néztek rám s mint meg is mondták, kémnek tartottak. De aztán egyikük előállott s a következőkről értesített.

— A gyár munkásai ezelőtt igen szépen kerestek. A keresetök azonban folytonosan csökkent. Herman mérnök idejében azonban még meg lehetett élni a keresetből. Hogy ő elment és helyét Berg Tivadar mérnök foglalta el, még inkább fogyott a kereset. Az elégedetlenség folyton nőtt más mühelyekben is. Két héttel ezelőtt a felszerelő mühelyben volt sztrájk a tulságos bércsökkenés miatt. Csendőöröket hozattak, a kik azonban nem avatkoztak a dologba, mert jól viselték magukat a munkások. Végre lecsillapították őket azzal, hogy nagyobb fizetést ígértek, a mit azonban még eddig nem kaptak meg. A sztrájkolók két főemberét el is bocsátották a munkából. A fizetéscsökkenés az elmúlt szombaton a hengerde-, váltó- és kovácsmühelybeli munkásoknál már az 50%-ot érte el, vagyis a társáda, konzum és más levonások után alig kapnak egy pár forintot a munkások. A 80, 100, 120 frtos régi bér éppen a felére olvadt le. Mikor ennek okáról Berg mérnököt, ki annyira tulságba hajtja a szigort, megkérdezték a munkások, így felelt: „Minek a munkásnak a nagy kereset, kevesebbért is eldolgoloznak.“ Mikor pedig az okokat kérdezték a mérnöktől, azt válaszolta: „Azért, mert nem lehet megkülönböztetni a munkásné a tekintetes asszonytól, olyan cifrán jár. Ezt nem tűrhetem el s majd megmutatom, hogy kevesebbért is el fognak dolgozni s ha nem tetszik maguknak, elmehetnek, majd kapunk mi munkást. — A kovácsmühelybeliek szintén kérdést intéztek *Dakó Pál* mérnökhöz. Hasonlóképen felelt, hozzátévén, hogy ha nem tetszik, elmehetnek, kapnak munkást Krompachból vagy Polyákországból, csak telegraphirozzanak. A mérnök kihívó eljárása — a mint a munkások említették — délután folyamán tettelegességgé is fajult. A hengerde részéről 4 bizalmi férfit hívtak be a mérnökök, a kikkel — ígért folytán, a mint értesültünk a beszédekből — egyezségre jutottak. A kovácsmühelybeliek azonban nem akarnak ígérettel egyezkedni s mint mondták, valamenynyien felmennek panaszra a miniszterhez. Ezekon kívül sokat panaszkodtak még a tulságos szigorról és a folytonos büntetés-pénzekről.

Nem tudjuk, mennyiben áll ez a dolog s mennyiben jöhetnek tekintbe azon kifogások, hogy a munka is csökkent, elég az hozzá, hogy különösen Berg mérnök ur nyilatkozata — a mint a munkások panaszából értesültem — fölötte abszoliztikus és megengedhetetlen, mert ahhoz, hogy a munkás mire költi el a pénzét, igazán senkinek, még a mérnököknek sincs köze. — Mint hogy a sztrájk ez idő szerint még mindig tart, az eredményt egyéb véleményünk kifejezése mellett jövőre közöljük. Mindenesetre humanus és szociális szempontból az a kívánatos, hogy az igaz sérelmek, a mennyiben azok ilyenek, mindkét részről orvosoltassanak.

M—s.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 18-án: A miskolci villamos vasuti részvénytársaság első évi rendes közgyűlése.

Május 19-én: A kézbesíthetetlen és fölös árúk elárverezése a gömöri pályaudvaron d. e. 9 órakor.

Május 23-án: A miskolci ipartestület előjáróságának ülése d. u. 3 órakor saját helyiségében.

Május 28-án: A miskolci hitelintézet r.-t. rondkivüli közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségeiben. — A miskolci izr. nőegylet tavaszi táncmulatsága a népkert helyiségében.

Junius hó 3-án: Az iparos ifjusági önképző és olvasó egylet zártkörű tavaszi táncvizsgálma a lövölde-népkert helyiségében.

Junius 14-én: Gyapju-vásár a miskolci Hitelintézet áru- és terménycsarnokaiban. — A ref. főgymn. I. osztályának vizsgája.

Junius 15-én: A ref. főgymn. II. és V. osztályának vizsgája.

Junius 16-án: A ref. főgymn. III. és VI. osztályának vizsgája.

Junius 17-én: A ref. főgymn. IV. és VII. osztályának vizsgája.

Junius 18-án: Az izr. ipartársulat nyári táncvizsgálma a Népkertben.

Junius 19-én: A ref. főgymn. évvizsgálma d. e. 10 órakor a tornateremben.

Junius 21-én: A miskolci ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 9 órakor a büntető törvényszék termében.

— **Személyi hír.** *Ludvig Gyula* a magyar kir. államvasutak elnök-igazgatója szombat este külön vonaton városunkba érkezett és az itt töltött néhány óra alatt a gömöri pályaudvar építés alatt álló új felvételi épületét és a tiszavidéki pályaudvar új mühelyének építkezését, a szertárakat és kolóniát tekintette meg.

— **Eljegyzés.** *Mattyasovszky Béla* a diósgyőr vasgyári fogyasztási szövetkezet tisztviselője f. hó 20-án tartja eljegyzési ünnepélyét *Jessovits Mihály* polgártársunk szeretetreméltó leányával, *Mariskával*.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A közigazgatási bizottság az elmúlt héten báró *Vay* főispán elnöklete alatt ülést tartott, melynek tárgyai a tisztviselő, tanfelügyelő, pénzügyigazgató és főmérnök szokásos havi jelentései voltak, a miket a bizottság tudomásul is vett. Ezután több kisebb nagyobb ügy nyert még elintéztést. *Márton János* kisújjvárosi lakos köteleztetik, hogy házának felépítésével, mely a szabályozási vonalban esik, 2 évig várjon. *Schwarz Dániel* hamis tej forgalomba hozatala miatt kiszabott büntetése helyben hagyatik, egyszersmind alispán indítványt terjeszt elő az iránt, irjanak fel a kormányhoz, a kihágási ügyek forumainak egységesítése és a kihágási törvények revideálása iránt. Elfogadtatott *Csepány községnek* a kecske-legeltetésre hozott végzése, az egri papnöveldek mercei birtoka után kivetett 10% uttentartási adója helybenhagyatik. *Heő-Szalonta, Heő-Papi és Szakáld*, valamint *Cserépfalu és Cserépváralja* községek posta létesítése iránt folyamodnak. Az elsőt pártolólág, az utóbbit pedig az alispán azon elvi álláspontjának figyelembe vételével, hogy állittassanak össze azon községek nevei, a hol nincsen posta, csak ilyen gyanánt terjesztik fel a miniszterhez. A kereskedelmi miniszter leiratban értesíti a megyét, hogy kassa—miskolcz—budapesti telefon jövőre kiépítették. Az alispán jónak tartaná, ha még az idén való kiépítés iránt irnának fel a miniszterhez. Elfogadtatott. Végre a betegápolási költségek és utadó-leírások intéztettek el.

— **A miskolci ev. ref. gimnázium ifjusága** az elmúlt évek szokásához képest ez idén is megtartja tavaszi táncvizgalmát. A mulatság, mely f. hó 30-án lesz a Népkertben, remélhetőleg utol fogja érni eredményében az eddigiek sikerét.

— **Hamis élelmi cikkek a piacon.** Nem első már ez a panasz, mely a piaci hamis árúk forgalomba hozataláról szól. S úgy hiszszük, nem is utolsó, ha a rendőrség továbbra is ilyen lelkiismeretesen fogja gyakorolni az ellenőrzést. Mert hát nem

elég a drágaság, a mi a szegény embert nyomja, nem elég nagy gondot ad az, honnan vegye elő a minden napra való kenyeret. Ehhez járul még az is, hogy meghamisított árukat kénytelen vásárolni a vevőközönség, mely csak aztán veszi észre, hogy becsapták. Most a tejpiac hamis áruit panasolja egy olvasónk, a ki szintén pórul járt az ott székelő kofáktól vett holmival. Különös előszeretettel hamisítják a tejföl ezek a jeles asszonyok, a kiket ajánlunk a rendőrség fokozott figyelmébe. Ez a család úgy történik, hogy a vaj savójába lisztet kevernek, ezt a pépet aztán föleresztik tejszennel s ezt árusítják tejföl gyanánt. A gazdaszony csak otthon látja, hogy nem sikerül a főzje, és a süttése. Tessék már végre egy keveset törődni a közönség érdekeivel is és megvizsgálni a piacra vitt árukat. A hamisítottakat pedig elkobozni — de jó szigorúan!

— **Póruljárt hiszékenység.** A vidéki népesség még igen tapasztalatlan, műveletlen és hiszékeny s daczára, hogy néha napján olvas is újságot s daczára, hogy csaknem minden héten olvashatja, hogy mint csapják be egyes lelketlen családok hamis pénzek ígérete által az embereket, még sem okul belőle. De hát a mikor olyan kecségető az az ígért. Kérnek egy pár tiz forintot s ígérnek minden darabjáért tizszer annyit s ilyen „kereset” és „kinálat” bizony igen hiszékenyvé teszi azt a máskülönből nehéz munkát végző szegény embert. Nem is csodálkozunk már, a mikor ilyennek híret veszzük, legfeljebb csak szánakozunk az illető — hiszékenységen. Ennek az érzelmi tulajdonságnak a mivoltát siratja *Pere József* sajtószentpéteri lakosnak a harmincz forintja is. Beállit hozzá a napokban egy *Szabó János* nevű jó komája s azon ígérettel, hogy négyezer hamis bankóval fizeti majd vissza, 30 frtját csalta ki. Persze ráállott. Mikor azonban elmúlt az ígért ideje s se igazi, se hamis pénzt nem kapott, a csendőrséghez fordult a hiszékeny ember, mely azonnal vizsgálatot indított, — azonban minden eredmény nélkül. Minthogy itt egyszerű csalás kérdése forog fen, a póruljárt „hívó” most a bíróságnál keresi a pénzt.

— **Vigyázatlanág.** A szülők könnyelműségének, nemtörődésének már igen sok ízben megvolt a borzasztó eredménye. Vasárnap is csaknem ilyen formán történt. *Fodor Lajos* megyei hivataloszóla három esztendő fiaiskáját teljesen magára hagyván, a kis gyermek az épen jól megáradt Szinva partján játszadozott. A játék hevében azonban egyensúlyt vesztett és a megáradt patakba bukott, mely az önmagával tehetetlen egész a Püspök-utcaig sodorta, hol aztán kifogták az eszméletlen gyermeket.

— **A korcsmában.** Egyszerű, mindennapi falusi dolog. Beülnek a legények a korcsmába, leiszszák magukat, összeszólalkoznak, összeverekednek, végre kapát, kaszát vagy baltát ragadva az egyik megvárja a másikat a szögleten vagy pitvarajtóban és — leüti. A legmegszokottabb virtusság ez falun, nem véve ki természetesen Kis-Gyórt sem, sőt ellenkezőleg. Ott teremnek csak a virtuos legények, a mint azt Kelemen György parasztleány is megmutatta az elmúlt vasárnap, a minek persze az lett a vége, hogy az a bizonyos „másik” — jelen esetben Nagy György — halálos sebekkel terült el a földön egy hatalmas ásó ütésétől. A virtuskodó legényt persze azonnal elfogta a csendőrség. Ugyan mikor fog már más téren érvényesülni a mi vidéki magyarjaink virtussága?

— **Halotti tor.** Minekutána, hogy mártónfalvai cigánybanda eltemette az egyik nagyreményű művész-tagját, halotti torra gyűltek össze a korcsmában. A tor természetesen borral kezdődött, a bor pedig, — ha nem is volt igazi — valódi verekedést eredményezett, olvat, hogy a cigány-banda egyik öreg tagja, *Ruszó Gyurka* a késekkel folytatott harczból súlyos sebekkel került ki, azaz,

hogy a korcsma padozatára. Gyöngéd „baj”-társai a miskolczi kórházba hozták be.

— **A Sajtó aradása.** A mult heti országos eszések valamennyi folyót annyira megdagasztottak, hogy legtöbbje kiáradván, igen sok helyen tetemes károkat okozott. A folytonos eszések folytán — a mi pedig igazán ritkaság — a Sajó is elhagyta medrét s nagy kiterjedésben teljesen elöntötte a szomszédos földeket. Különösen a Rima megdagadása okozta az áradást.

— **Az ipartestület elnöke.** *Karla Bertalan*, egészségének helyreállítása végett hosszabb tartózkodásra Budapestre, a Lukács-fürdőbe utazott.

— **Öngyilkosság.** *Juhász Imre* 23 éves kőfaragó-segéd ittas állapotban a Széchenyi-utca 41. sz. alatti ház kapujában meglötte magát. Sebe, miután a golyó célzott tévesztett, nem életveszélyes. A kórházban ápolják.

— **A szerelem vége.** Halál vagy megőrülés; ez a két legmegszokottabb formája a reménytelen szerelem végének. Ez az utóbbi lett sorsa a *Gyenge Julianna* parasztleánynak, ki a vele együtt báró Radvánszky sajtó-kazai uradalmán alkalmazott legénybe, *Osvai Lajos*ba volt fölig szerelmes. A legény azonban nem vette komolyan a siket-néma szerelme s ámbátor, hogy inselkedés közben még házasságot is ígért, faképnél hagyta, a mit a szerencsétlen leányzó annyira szívére vett, hogy bánatában megőrült. Szombaton hozták be a miskolczi kórházba.

— **Féltékenységből.** *Szorgalmatos Ferencz* munkásember már 3 évig élt vad házasságban *Kis Mária* cselédleánnyal, a mi azonban cseppet mérsékelte féltékenységét. Tegnapelőtt aztán, a mikor azt látta, hogy *Kiss Mária* egy katonával állt szóba, annyira erőt vett rajta az indulat, hogy revolvert ragadott. A megrémült asszony segélykiáltásaira gazdája is kijött és kicsavarta a felhevült férfi kezéből a fegyvert. A rendőrség vette pártfogásába.

— **A szegény elől a halálba.** *Várad Mihály* jómódu szirmai parasztagdának holmi váltóhamisítás büntette miatt a törvényszékel gyűlt meg a baja. Bünsnek is érezte magát, de szégyelte is a tettét, a mi végre az öngyilkosság gondolatát érlelte meg a nép egyszerű gyermekének fejében. Az elmúlt pénteken végre is hajtotta ezt a szándékát; revolverével szíven lötte magát. Habár nemesebb részeket nem sértett meg a golyó, a nagy vérveszteség folytán azonban életben maradása mégis kétséges.

— **Felhívás.** Felkéretnek azon t. önálló polgártársak és ifjak, kik a zenét kedvelik és különösen a fuvó-hangszereket alaposan megtanulni s így a Miskolczon székelő „első magyar hadastyán-egylet” zenekarának tagjává lenni óhajtanának, hogy e célból az egylet helyiségében illetve *Hradil Vincze* urnál, mint az egylet alelnökénél (*Felső-Szirma-u. 53. sz. a.*) jelentkezni sziveskedjenek, hol is a feltételek tudomásul vehetők. Azok, kik a fuvóhangszereken már előképzettséggel bírnak, előnyben részesülnek. „*A miskolczi első magyar hadastyán-egylet*” zenekar bizottsága.

— **Női mentők.** Dr. *Kazai Mór* mentő orvos indítványára — mint értesültünk — a mentő egyesületnél női mentők is fognak ezentul alkalmaztatni. — Haladunk!

— **A miskolczi kórházi bizottság** tegnap d. u. tartott ülésében tudomásul vette a kórházi jelentést és megállapította az 1899. évi költségvetést 38.000 frtban 73 kr. napi ápolási költséggel a mit jóvábagyás végett a belügyminiszterhez terjesztene fel.

— **Gongatianság.** *Kulcsár Julianna* cselédleány javában tisztogatta gazdájának fegyverét, midőn a megtöltött fegyver tisztogatás közben elsült, súlyosan megsebesítvén a vigyázatlan cselédleányt. Veszélyes sebeivel lakásán ápolják.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Máté Péter* ur m. á. v. tisztviselő a cselédjét ért baleset alkalmával kivonult mentő-örség sikeres és szakavatott működésének elismeréséül egyletünk részére 3 frtot adományozott. Nemes adományáért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a miskolczi önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága.

— **Meghívó.** A miskolczi ipartestület előjárósága f. hó 23-án, kedd délután 3 órakor saját tanácskozási termében rendes havi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki előterjesztés a kongresszusi előkészületek tárgyában teendő intézkedésekre nézve. 2. Számvizsgálók jelentése a pénztár megvizsgálásáról. 3. A csizmadia ipartársulat jelentése a *Lipták Mártonné* kérvénye tárgyában. 4. Miskolcz város tanácsának átirata az iparos-tanoczkolai oktatás tárgyában. 5. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur *Ö* méltóságának elvi rendelete a tanoncokért fizetendő heti járulék tárgyában. 6. *Forster, Klein és Ludvig* cég számlája. 7. A betegsegélyző pénztár közgyűlése s igazgatóságának megkeresései. 8. A kir. pénzügyigazgatóságnak megkeresése adóztatási adatok közlése iránt. 9. Ugyanannak értesítése a házbéradó helyesbítése tárgyában. 10. Titkári bejelentések. Társtestületek és hatóságok megkeresései s időközben netán még beérkező indítványok tárgyalása.

— **Árverezés a vasutnáli.** A kézbesíthetlen gyors és teher, valamint fölös áruk, nemkülönből oly zálogtárgyak, melyek árverezéséhez kir. közjegyző nem szükséges, Miskolcz, gömöri pályaudvar állomáson lévő árverezési raktárban f. 1899. évi május hó 19 én délelőtt 9 órakor nyilvánosan el fognak árvereztetni.

— **Láb- és kézizzadás** ellen kütünő hatású szer az évek óta kipróbált saját készítésű *hintópor*. Egy nagy doboz ára 30 krajczár. Kapható egyedül csak *Szabó Béla* gyógyszerész-, gyógyáru- és illatszertüzletében Miskolczon. 1—10

Tanügy.

∞ **Az alsó-miskolczi r. kath. hitközség** iskolaszéke 1899. évi május hó 6-án tartott ülésében az iskolaszék az 1898/99. évi zárvizsgákat, a felügyelete alatti iskolákban a következő sorrendben állapítja meg s azokra az alább megnevezett iskolaszéki tagokat küldi ki: Junius hó 15 én a *Kazinczy* utcai leány osztály *Szepessy Béla* és *Lukács Dániel*; 16-án a *gordoni* fiú III—VI. oszt. *Petró József* és *Klein Ágoston*; 17-én III—VI. leányoszt. *Farnyik Mihály* és *Hamzus Kálmán*; 19 én I—II. fiúoszt. *Kaffka Ignác* és *Hesz Miklós*; 20-án a zárda-u. I. osztály *Bulyovszky Gusztáv* és *Roller István*; 21-én a II—III oszt. *Putnoky Antal* és *Schach Antal*; 22-én a IV—VI. oszt. *Kaffka Ignác* és *Kornitzky Lajos*. Az érseki nőnevelde osztályaiban: Jun. hó 10 én a népiskola I. oszt. *Hesz Miklós*; 12-én a II. oszt. *Farnyik Mihály*; 13-án a III. oszt. *Farnyik Mihály*; 14-én a IV. oszt. *Klein Ágoston*; 15-én a V.—VI. oszt. *Farnyik Mihály*; 16-án az előkészítő iskola I—II. oszt. *Putnoki Antal*; 17-án III—IV. oszt. *Posta Sándor*; 19-én a felső iskola I. oszt. *Kornitzky Lajos*; 20-án a II. oszt. *Pfliegler Ferencz*; 21-én a III. oszt. *Kaffka Ignác*; 22-én a IV. oszt. *Bu-*

lyovszky Gusztáv. Ugyanezen nap délutánján torna-, ének- és zenevizsga. A vizsgák a jelzett napokon reggel 8 órakor kezdődnek. Junius hó 23-án reggel 8 órakor a Mindszenti paroch. templomban, az összes növendékek jelenlétében „Te Deum” tartatik.

Színház, irodalom, művészet.

**** Szintársulatunk Sátoralja-Ujhelyben.**
A miskolci szintársulat Csóka Sándor igazgatása alatt a múlt hét végén megkezdte előadásainak sorozatát, melyről a „Felsőmagyarországi Hírlap” a következőket írja: „Hosszu pauza után megkezdődött hát végre városunkban a színi évad. Ideje volt bizony, mert annyi a színi restanciánk, mintha minden kulturhelytől távol, valahol a Saharában őskori állapotban éldegnénk. Ujhely város intelligens közönsége tehát reméljük örömmel fogja végig élvezni a Csóka-féle társulat nyújtotta élvezetes estéket és helyreüti az eddigi mulasztásokat. A szintársulat első két előadásából már eléggé látjuk, hogy hivatásának kellő magaslatán áll és a vidéki szintársulatok elsői között méltó helyet foglal el.

A szezon első estéjén a budapesti Magyar Színháznak a fővárosi közönség által annyira favorizált „A Gésák” című darabját adták elő teljesen kielégítve az ujhelyi s a vidéki intelligencia fejlett műizlését. Csongori Mariska a Népszínház volt tagja teljes színésznői rutinnal adta Molly szerepét. Graczióz angol miss, ki valósággal extázisba hozta kedves játékával a közönséget. Huckstedt Irén (Mimoza) csatlakozhatik csak hozzá bájos játékával, gyönyörű termetével és tolettjével. Ők voltak a darab favoritjai és a közönség folytonos tapsviharral honorálta játékukat. Breznay Géza kitűnően adta a sokat zaklatot theást, Vihary Elemér pedig (Imári márk) a folytonos paúzákat által megszakitott s így megnehezített szerepét; Rátonyi Stefike (Juliette) francia sikkal s még francziább kacérsággal játszott s bár másodszerre természetesen érvényesülni nem engedhette, dicséretet érdemel. — Az előadást telt ház élvezte végig.

Félig telt földszint mellett adták elő péntek este Herczeg Ferencz kitűnő életképét a „Gyurkovics leányok”-at. Nálunk premiere volt ez. de a mi művelt közönségünk előtt annyira ismeretes, hogy magát a darabot ismertetni fölöslegesnek tartjuk.

Az előadás általában igen jó volt, különösen Horkay Feri (Baghy Gyula) pompásan adta a fészerepet s újra, meg újra zajos tapsokat aratot. Kedves Miczi volt Abonyi Aranka, Ella, Sára, Katalin szintén igen jól alakítottak, utóbbi (Csókáné) sokkal jobban festett a Radványi ezredesné szerepében, bár mint leány is erősen domborított. Sikerrült alakot nyújtott Györe Radványi szerepében ugy otthon és a Gyurkovicsné házában, mint az álarozos bálban és Ella lakodalmán, mely két utolsó szakasznak pezsgős jeleneit Horkayval együtt pompás rutinnal játszotta. Gyurkovicsné (Tharosszovics M.) a legigazibb mama volt s az összes szereplők megérdemelték a sűrűn felhangzó tapsokat.

Hirdetmény.

Miskolcz város közönségéhez az országgyűlési képviselőket választók névjegyzékének kiigazítása tárgyában.

Az országgyűlési képviselők választására jogosultak névjegyzéke az 1874. évi XXXVIII. t. cz. III. fejezetének 29. §-a értelmében évenként hivatalból kiigazítandó lévén, az 1876. évi XVIII. törvényzikk 1. §-a rendelkezés képest az alólirt központi választmány részéről a kérdéses kiigazítás teljesítésére Miskolcz városában e folyó 1899-ik évre a következő tagokból álló küldöttségek választattak meg, nevezetesen:

I. Az északi kerületben: Elnök: Dr. Molnár Gyula. Tagok: Dr. Ferbstein József, Hesz Miklós.

II. A déli kerületben: Elnök: Kozma Elek. Tagok: Ujházy Kálmán, Wächtler Vilmos.

Midőn tehát ezekről a választóközönség hivatalosan értesítették addig is, míg az összeíró, illetve a kiigazítás teljesítésére hivatott küldöttségek elnökei működésének napját és helyét a 32. § értelmében közzétették, alólirt központi választmány részéről a választó közönségnek a következők ajánlatnak figyelmébe:

1-ször: Ezen kiigazításnál ugyanazon eljárás lévén alkalmazandó, mely az első összeírásakor követtetett; a jogosultság törvényes feltételeivel mindenki tüzetesen megismerkedni igyekezzenek.

2-ször: Mindazok, kik időközben választói jogosultságukat elvesztették, a névjegyzékből kihagyandók; ellenben azok, kik választói joggal bírnak és a névjegyzékbe felvéve nincsenek, vagy magukat egyik kerület névjegyzékéből a másikba kívánják át-helyeztetni, a névjegyzékbe felveendők.

3-ször. A névjegyzékek ezen kiigazításánál azon jogosultak veendőek be, kik a megelőző 1898. évi egyenes adójukat, illetőleg a megfelelő adóhátralékokat folyó évi április hó 15-ig bezárólag befizették; megjegyztetik azonban, hogy a nulltságú m. kir. belügyminiszter urnak 47000/1999. sz. rendelete alapján azon választók is külön jegyzékbe veendőek, a kik adótartozásaikat a törvényes határidőn belül be nem fizették.

Mindezek közhírré tételnek azért, hogy bár a névjegyzékek kiigazítása hivatalból történik, választói jogosultságának a névjegyzékbe való fölvetelét mindenki önmaga is figyelemmel kísérhesse, sőt részben eszközölhesse is.

Kelt Miskolcz városa központi választmányának 1899. évi május hó 6-án tartott üléséből.

Soltész N. Kálmán, Krizsanovszky József,
közp. vál. elnök. közp. vál. jegyző.

Hirdetmény.

Az 1874. évi XXX. t. cz. 30. §-a értelmében Miskolcz városa két választó-kerületében az országgyűlési képviselők választói névjegyzékének kiigazítására a központi választmány által ez évre megválasztott küldöttségek alólirt elnökei részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy a kiigazítási munkát folyó 1899. évi május hó 15-én a város közházánál megkezdetik és az annak befejezéséig naponként folytatattik és pedig az északi kerületre nézve d. u. 2-4 óráig, a déli kerületre nézve d. u. 4-6 óráig. Midőn tehát a fentebbiekről a t. választó közönség tisztelettel értesítettik, egyszersmind felhivatik ennek becses figyelme a

központi választmányának a kiigazításra vonatkozólag már kibocsátott hirdetményében foglaltakra.

Kelt Miskolczon, 1899. évi május 6.

Dr. Molnár Gyula, Kozma Elek,

a déli ker. küld. elnöke. az északi ker. k. eln.

Alólirtott van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy 34 év óta fennálló fényképészeti műtermemet átadtam

Dunky Fivérek

cs. és kir. udvari fényképész

uraknak, kiket e téreni képzettségüknel fogva melegen ajánlok a n. é. közönség partfogásába.

Fentnevezett urak Kolozsváron is fényes műteremmel rendelkeznek és Erdély legjelentékenyebb fényképészei, kiket 6 Felsége cs. és kir. udvari czimmal is kitüntetett.

Midőn ismételtén a n. é. közönség partfogásába ajánlom utódomat, maradtam

201-5-10

kiváló tisztelettel

Szinay István.

Gazdák és szőlőtulajdonosok

figyelmébe.

Műtrágya és
Trágyapipsz,

mely a szőlőszetnél nélkülözhetetlen

kapható

waggonrakományban s zsákonként is

Schwarcz és Grosz

festék és agyagáru nagykereskedőknél.

Ugyanitt kapható a legjobb minőségű olasz kocsikenőcs,

valódi orosz és belföldi gépolaj

repczeolaj és mindennemű festék-vegy szeti és anyagáru cikkek.

Gépkenőcs, Waseline, Kátrány, Carbolineum, Naphtalin.

Padlólack, Linoleum, Glazur fénymáz és mindenféle lack gyártmányoknak a legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ugyazint mindenemű olaj-festékek és Carbolin-festékek gyártása és eladása.

137-12-15

MOSKOVITS VILMOS

női divatáruháza Miskolczon, Széchenyi-utca 116.

a Szabó Béla droguerlájának tőzsomszedságában.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a raktáromon levő összes férfi-inget, gallér-, kézelő-, és nyakkendő-készletemet kiárusítom, illetve nevezett cikkekét tovább raktáron tartani nem akarom, miért is azokat mélyen leszállított árban elárusítom.

Midőn ez alkalmi vételre a férfi közönség becses figyelmét felhívom és ajánlom szives megtekintésre divatos, jó és finom nyakkendő-, ing-, gallér- és kézelő-készletemet, hogy abból szükségletét fedezze, maradtam

kiváló tisztelettel

Moskovits Vilmos.

245-1-10

OR PICK JAKAB
BUTORYAROS, KÁRPITOS ÉS DISZÍTÓ
MISKOLCZON

Borsodmegeye legnagyobb és legrégibb
butorgyára,
szőnyeg- és függönyraktára

Miskolczon,
Takarék-pénztár-épület
a Nemzeti színházzal szemben.

Menyasszonyi kelengyék!

Butorok
hivatalok, orvosok, ügyvédek, fürdők és szállodák részére.

Részletfizetések engedélyeztetnek.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban,

Széchenyi-utca 45. sz. a. Wesselényi és Szelényi könyvnyomdájában.

HOFF maláta-készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomorbántalmaknál, nemkülönbén a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack **bérmentve 3.75 kr.**

Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön Maláta egészségi sörét és egyéb malátakészítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészségét.

Bölgér, Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János

sűrített malátakivonata.

Tüdőbajoknál, gégehurtnál, ugymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 fit. — Öt üveg **bérmentve 5 fit.**

Malátakivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg malátakivonatot, 1 font malátacsokoládét és 2/2 zacskó malátakivonat mell-cukorkát.

Fischer G. örnagy, N.-Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, vérszegénységénél, idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 fit.

Maláta-csokoládéja a legkitűnőbb, a mit ismerek. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkóránál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolet orvos, Triebel.

Hoff János

malátakivonat mell-cukorkái.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utólrérhellen hatású. A valódi maláta mell-cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt malátakivonat mell-cukorkáinak hatása makaes köhögésem ellen

Zedlitz-Neukirch lovag Waldenburg.

Czukorkái feleségem köhögésén és astmatikus bántalmain kitűnően segítenek.

Busch plébános, Weischütz.

Raktár Miskolczon: Baruch Gyula, Rácz Jenő, Kellner E., Balog József, Nemes Árpád gyógyszerházaiban, Szabó Béla drogéria üzletében; Máhr Károly, Hesz Jenő csemege és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. szám.

Köszlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Gózmalmi liszt raktár.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Fehér kutyához” címzett 9 évig fennálló

fűszer, csemege

és vegyesüzletemet

ahó folyamán Széchenyi-utca 61. sz. alól

Kazinczy-utca 8. számú házba
helyeztem

azt a mai kor igényeinek megfelelően jó és friss áruval berendeztem, miért is azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a nagyrabecsült t. vevőimet minden kívánalmainál kielégíthetem.

A n. é. közönség csaknem egy év-tizedig irántam tanúsított bizalmát megköszönve, s egyszersmint további becses pártfogásukat kérve, maradok

234-3-3 teljes tisztelettel

BUMSCH BÉLA.

Czukor, kávé, rum, tea.

Különféle szeszes italok poharazva

Sör, bor és csemege.

Krausz Jakab

(Ezelőtt SÁRTORY OSCÁR fiókja)

Cementárugyára

MISKOLCZON, BUZA-TÉR 24. SZ.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget arról értesíteni, hogy az építési évad beálltával, minden a cementiparba vágó munkákra, jótállás mellett vállalkozom. T. építészeket, építőmestereket és építetőköt bátorodom arra figyelmeztetni, hogy ezidőszerint új szerkezetű

Metalique-lemezeket

gyártok; folyosók, előszobák, fürdőszobák, konyhák és járda-kövezésre, 20 féle kivitelben, tartósságért kezeskedem. A Metalique-lemezek gyáramban megtekinthetők, vidékre pedig szívesen szolgálok mintalemezekkel.

Továbbá ajánlom a csak is nálam kapható

Opelni és Lédeczi Portlandcementeket

200 kilos hordókban és 100 kilos és 50 kilos zsákokban.

Gróf Rhon-féle Lábatlani Románcement és Beocsini Románcement zsákokban a 80 kilo, hiteles súlymennyiségért kezeskedem.

Kiváló tisztelettel

Krausz Jakab

cementárugyár, Buzatér 24. sz.

169-10-33

A „Miskolczi Hitelintézet”

áru és

termény raktáraiban

az ez idei VII-ik évi

gyapjувásár

beraktározással egybekötve

1899. évi június hó

14. napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a „Miskolczi Hitelintézet”

igazgatósága.

213-2-3

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon Széchenyi-utca 70. sz. alatt, özv. Weiszberg Adolfné urnő üzletének szomszédságában, egy a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

uri divat-üzletet

nyitottam, hol mindenféle női-, férfi- és gyermekcipők, férfi- és fiú-kalapok, ingek, gallérok és kézelők, nyakkendők, kesztyűk és szövött árúk, esőernyők és minden e szakmába vágó cikketeket dus választékban raktáron tartok.

Amidőn a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, maradok

kitünő tisztelettel

Löbl R.

244-1-3

Pontos és jó kiszolgálat.

Postai megrendelések gyorsan és pontosan eszközölköttek.

Megrendelések pontosan és gyorsan eszközölköttek.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

uri divat-, kalap- és cipőüzletünket
május hó 1-től

a Rabel (volt Prevostii) cukrászdájával szemben
helyeztük át.

A nagyérdemű közönség eddigi szíves bizalmát megköszönve és azt továbbra is kérve, maradtunk

kiváló tisztelettel

Weisz Fózsef és Társa.

241-2-3

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy lakásomat Putnokról Miskolcra, (Batthányi-utca 7.) és az építési irodát Széchenyi-utca 75. szám alá, hátul az udvarba helyeztem át.

Tisztelettel

Földy Antal

építési vállalkozó.

224-5-6